

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 109/2010/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

372/2010. (VIII. 4.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2010. március 14-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2010. augusztus 4-én megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2010. március 6-án S. városban egy áruház parkolójában történt rendőri intézkedés miatt 2009. március 14-én elektronikus úton terjesztette elő beadványát a Testülethez, amelyet aláírásával 2010. április 1-jén megerősített.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy 2010. március 6-án 9 óra 50 perc körüli időben egy áruház alatti parkolóban az ott közlekedőket az alábbiakról tájékoztatta: Figyelem, figyelem, tájékoztatom Önöket, hogy a városi Tv-ben ma 17 óra 15 perckor egy dokumentumfilmj első része kerül levetítésre.

Hamarosan egy biztonsági őr jelent meg és felszólította a panaszost arra, hogy politikai vonatkozású felhívást nem közölhet. A panaszos tájékoztatta a biztonsági őröt arról, hogy az általa elmondott szöveg nem politikai közlemény, és folytatta azt. Ezt

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

követően két alkalommal is meglökte a panaszost, és arra hivatkozott, hogy a parkoló magánterület. A panaszos tudomása szerint az épület alatti parkoló közforgalom részére megnyitott terület. A biztonsági őr kihívta a rendőrséget.

Pár perc múlva megérkezett egy rendőrautó, ami két keréssel leparkolt a forgalom elől elzárt területre, megkülönböztető fényjelzést azonban nem használt. A panaszos az erről készült fotót megküldte a Testület részére. A panaszos a Testülethez azt a kérdést intézte, hogy be kell-e tartani a rendőrségi gépjárműveknek az útburkolati jeleket.

A panaszos beadványában előadta, hogy rossz tapasztalatai miatt a telefonjában levő hangrögzítőt bekapcsolta.

A megérkező rendőrségi gépjárműből kiszálló rendőr tisztelgés nélkül köszönt és az intézkedés közlésének mellőzésével fordult a panaszoshoz azzal, hogy „kérnék egy lakcímkártyát és egy igazolványt”. A panaszos erre megkérdezte, hogy „mi célból”. A rendőr nem tetszését hanghordozásával kifejezésre is jutatta. Mikor a panaszos elmondta rendőrnek, hogy ő nem nevezte meg az intézkedés célját, ismételten csak azt közölte, „igazoltatás és előállítás fenyegetőzött”. A panaszos megítélése szerint az intézkedő rendőr nem a jogszabályban előírt módon lépett fel. Ezt követően még egyszer kérte, hogy adja meg az azonosító számát, amelyre azt felelte, megmondja, ha befejezte az intézkedést. Erre még egyszer megkérte a panaszos az intézkedő rendőrt, amire azt a választ kapta, „hogymé is fogom”. Majd egy alkalommal azt követelte a panaszostól a rendőr, hogy kapcsolja ki a telefonját, de ezzel egy időben a telefonja után is kapott. A panaszos megkérte a rendőrt, hogy ne bántsa a telefonját, azonban ő „kiabálva ismételten a kikapcsolást követelte”, mire a panaszos a megfelelő, illendő fellépésre hívta fel a figyelmét. Eközben azonban erőszakosan, dulakodva kikapta a panaszos kezéből a telefont a rendőr és kikapcsolta azt. A panaszos előadta, hogy kiabált, fenyegetőzött vele a rendőr.

A panaszos „látva a jogszerűtlen fellépést” és, hogy a rendőr társa – akin az azonosító szám fordítva volt elhelyezve – ezt még csak szóvá sem teszi, a panaszos átadta igazolványát, amellyel az intézkedő rendőr beült a gépjárműbe, és hosszú percekig át „élénk rádióforgalmazást folytatott”. A panaszos személyes adatait papírra rögzítették, azonban annak okát a panaszos kérdése ellenére sem közölték. A rendőrök az intézkedés végén sem adták meg nevüket és azonosítószámukat, csak annyit mondott az egyik neki, „olvassa le, ha annyira kíváncsi”. A panaszos arról, hogy panasszal hol élhet, tájékoztatást nem kapott.

A panaszos előadta, hogy kislánya, látva a történeteket, sírva fakadt.

A panaszos megjegyezte azt is, hogy egy másik rendőr is a helyszínre érkezett, aki kulturáltan kezelte a kialakult helyzetet.

A panaszos a történetek után bement a rendőrségre és az ügyeletes tiszttől azt kérte, hogy – a valóságnak megfelelő tartalommal – írasson jelentést az intézkedő

rendőrökkel, tekintettel a panaszos által készített objektív felvételre.

A panaszos megítélése szerint a rendőri fellépés, az intézkedő rendőr magatartása, a telefonjának önkéntes elvétele súlyosan sértette és veszélyeztette jogbiztonságát, a tisztességes eljáráshoz való jogát, és „belegázolt” az emberi méltóságába, mivel az intézkedés az ott közlekedő személyek előtt zajlott.

2) A panaszos beadványa kiegészítéseként tájékoztatást kért a Testülettől az alábbiakról.

Megvalósul-e a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIL. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 142. §-a (1) bekezdésének b) pontjában megjelölt rendzavarás tényállása azzal, ha például a rendőr a panaszost a mobiltelefonnal történő felvételkészítés abbahagyására szólítja fel, „vagy más magatartás tanúsítására vonatkozó (jogszerű vagy jogszerűtlen) felszólításának a célzott személy nem engedelmeskedik, de például ezt követően a személyhez lépő rendőr konkrét (jogszerű vagy jogszerűtlen) intézkedésének (igazoltatás, stb.) azonnal, együttműködően engedelmeskedik?”.

A panaszos Szabs. tv. 142. §-a (1) bekezdésének b) pontjára – azaz arra, hogy aki a „rendzavarás vagy garázdaság esetén a hatóság vagy az eljáró hivatalos személy intézkedésével szemben engedetlenséget tanúsít” – a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 19. §-ának (2) bekezdésében foglalt előírásra figyelemmel hivatkozott, miszerint „a rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók”. A panaszos továbbá megjegyezte, hogy az Rtv. taxatív felsorolása az intézkedések (és kényszerítő eszközök) vonatkozásában a rendőrségi felszólítást, figyelemfelhívást nem szerepelteti. A panaszos kérte a Testület felvilágosítását azzal összefüggésben, hogy a jogszerű vagy akár a jogszerűtlen felszólítás, figyelemfelhívás intézkedésnek tekintendő-e.

3) A panaszos megküldte a Testület részére az általa kifogásolt rendőrségi gépkocsi parkolásáról készített fényképfelvételt. A képen látható, hogy a rendőrségi gépkocsi a baloldali első és hátsó kerekével egy, a forgalomtól elzárt terület útburkolati jelével ellátott terület vonalán áll.

4) A panaszos megküldte a Testület részére az intézkedésről mobiltelefonjával készített hangfelvételt.

A felvételen hallható, amint a panaszos köszönt („jó napot kívánok”) az intézkedő rendőrnőnek, aki ezt „jó napot” köszönéssel viszonzott, majd laccímkarttyát és személyigazolványt kért a panaszostól. A panaszos erre megkérdezte, „mi célból”, mire a rendőr úgy felelt, „igazoltatás céljából”. Erre a panaszos megkérdezte, „tehát akkor ön engem most igazoltat?”, amire a rendőrnő azt felelte, „igen, vagy talán nem szabad?”. Erre a panaszos azt reagálta neki, „azon kívül, hogy köszönt, nem mondta meg, hogy mi az intézkedés célja”. A rendőrnő erre továbbra is azt felelte,

„igazoltatás, kérem szépen, amennyiben nem adja ide, elő lesz állítva”. Ezután a panaszos megkérdezte, hogy hogy hívják az intézkedő rendőrnőt, amire azt a választ kapta, hogy az intézkedést követően megmondja neki. A panaszos kérte a rendőrnőt, hogy az intézkedést megelőzően tegyen eleget neve és azonosító száma közlésének, figyelemmel arra, hogy azt azidáig nem tette meg. A rendőrnő úgy felelt, „hát nem is fogom”. A panaszos azon kérdésre, hogy de miért nem, az intézkedő rendőrnő erélyesen a telefonja kikapcsolására szólította fel a panaszost. Hallható, hogy a panaszos arra kérte a rendőrt, „ne bántsa” a telefonját. Ekkor a rendőrnő felszólításai („kapcsolja ki a telefont”) egyre hangosabbak, végül a panaszos még azt mondja, „hölgyem, én Önnel normálisan beszélek”, mire a rendőrnő még hangosabban felszólítja a panaszost, majd a hanganyag megszakadt.

II.

A panaszbeadvány kivizsgálása során a Testület felvilágosítás-kéréssel fordult az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ÖRFK) Ellenőrzési Szolgálatán keresztül helyi rendőrkapitánysághoz, és kérte az intézkedéssel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A helyi rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztálya tájékoztatása szerint 2010. március 6-án 9 óra 45 perc és 10 óra 25 perc között foganatosított rendőri intézkedésre az Interspar áruház biztonsági szolgálat vezetőjének ügyeleti szolgálathoz tett bejelentése alapján került sor.

A bejelentő tájékoztatta az ügyeletet, hogy az áruház alatt levő zárt parkolóban – ami az áruház területéhez tartozik és az üzemeltetésért is az áruház felelős – személyek hangosbeszélőn keresztül politikai közleményt mondanak be, amelyhez az áruház vezetése nem adott hozzájárulást és az áruház biztonsági szolgálatának felszólítása ellenére is folytatják a tevékenységüket.

A fentiek alapján a rendőrség helyszínre küldésének az indoka az állampolgári bejelentés volt, jogalapja pedig az Rtv. 1. §-ának (1) bekezdése és (2) bekezdésének b) pontja volt.

2) Az intézkedés napján 2010. március 6-án kelt jelentés és feljegyzés a történeteket egyező módon tartalmazza.

2010. március 6-án 9 óra 44 perckor az **Interspar** Bevásárlóközpont biztonsági szolgálata bejelentette a rendőrségen, hogy az áruház alatti parkolóban politikai felhívást mondanak be hangosbemondóba, és ezt a tevékenységet az áruház igazgatója nem engedélyezte. A szolgálatot teljesítő rendőrszolgálat, azaz egy r. zászlós és egy r. törzsőrmester igazoltatták a panaszost és társát. A panaszos a hangosbemondóba beszélve egy aznapi televízió műsorra hívta fel a parkolóban tartózkodó személyek figyelmét. A helyszínen levő biztonsági szolgálat képviselője közölte a műsort

hirdetőkkel, hogy a parkoló területén semmiféle hirdetést, illetve bárminemű szóbeli hirdetményt vagy közleményt elhelyezni, illetve bemondani az üzlet vezetőjének engedélye nélkül nem lehet. A panaszost és társát igazoltatták, majd ezt követően közölték velük, hogy amíg az áruház vezetőjével nem egyeztetnek, addig hagyjanak fel cselekményükkel, amelyet tudomásul vettek. A panaszos és társa közölte, hogy egyeztetni fognak a jogászokkal és az ő javaslatukig a cselekményt nem folytatják. Ezt követően a helyszínről távoztak. Az intézkedésnél jelen volt még egy r. zászlós.

3) A panaszossal szemben intézkedő rendőrök 2010. április 26-án kelt jelentései – a Testület által feltett kérdésekre – a következő többlet információkat tartalmazzák.

a) Az intézkedést megelőzően a szolgálati gépkocsit a jelentő r. törzsőrmester nő r. zászlós járőrtársa vezette. A parkolóba érkezéskor és megálláskor a forgalmi és helyszíni viszonyokat figyelembe véve úgy állt meg, hogy a többi közlekedő járművet a haladásban ne zavarja. Megkülönböztető jelzés használatára nem volt szükség, a szolgálati jármű parkolásával nem sértette meg a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) rendelkezéseit.

Az intézkedésre az ügyeletvezető küldése alapján azért került sor, mert a bejelentés szerint politikai közleményt mondtak be hangosbemondóba. Az intézkedésre a cselekmény jellegének megállapítása miatt került sor, amelyet a kiérkezést követően a jogszabályi normáknak megfelelően igazoltatással kezdtek meg a rendőrök, arra azonban reagálás nem történt. Ezután igazoltatásra felszólítás történt, amelyre az intézkedés alá vont csak vontatottan reagált, de annak eleget tett. Az intézkedés befejezéseként a panaszos kioktatása az intézkedéssel szembeni ellenvetései miatt szóban megtörtént, de mivel az igazoltatás során is csak nehezen működött együtt, nem minden esetben figyelte az elmondottakat.

Adatrögzítésre azért került sor, mert a cselekmény jellege alapján „speciális”, esetlegesen jogszabályt is sérthetett. Mivel ezt a jelleget a helyszínen nem sikerült megállapítani, ezért jelentés készült, amelyben az adatok is rögzítésre kerültek. Továbbá, mivel az intézkedés magánterületen történt, ennek megfelelően mindkét fél részéről megtörtént a magánindítványról való kioktatás. Az adatrögzítés okát az intézkedés végén szóban közölték a panaszossal.

A panaszost az intézkedés kezdetekor szólították fel a személyazonosság igazolása miatt. Egyéb felszólításra az intézkedő rendőr nem emlékezett.

A panaszos az intézkedés alatt a kezében levő mobiltelefonnal folyamatosan „hadonászott”, és az akár ütés hatásának növelésére is alkalmas lehetett. Az intézkedés biztonságos befejezése érdekében a telefont a panaszos kezéből az r. törzsőrmester nő kivette, majd azt azonnal visszaadta, de a telefont nem kapcsolta ki. A panaszossal közölte a rendőr, hogy kép- és hangfelvételt csak személyiségi jogai figyelembe vételével készítsen.

A rendőrő az intézkedés kezdetétől a befejezéséig határozott, karakán hangnemet használt, állítása szerint „az egészen biztosan sértő nem lehetett, és a szakszerű végrehajtás is megköveteli azt.”

b) A r. törzsőrmester nő mellett szolgálatot ellátó r. zászlós jelentése szerint a járőrvezető a r. törzsőrmester volt, míg ő – a panaszos által megjelölt rendszámú – szolgálati gépkocsit vezette. Az r. zászlós jelentése a r. törzsőrmester nő jelentésével megegyezően tartalmazza a történeteket az alábbi kiegészítéssel.

A parkolóba érkezéskor és a megálláskor a forgalmi és helyszíni viszonyokat figyelembe véve azért állt meg a forgalom elől elzárt területen, mert szombat délelőtt az áruházban nagyon sokan vásárolnak és a közelben nem volt szabad parkolóhely, valamint azért, hogy az intézkedést késedelem nélkül tudják megkezdeni, és, hogy a többi közlekedő járművet a haladásban és a parkolásban ne zavarja a szolgálati gépkocsival.

Az intézkedés befejezésekor a panaszos kioktatása szóban megtörtént a panasztételi lehetőségről.

A r. zászlós nem emlékezett a lakcímkártya átadására való felhívásra. A panaszost ugyanakkor felszólították a kezében tartott mobiltelefon kikapcsolására, amelynek a panaszos nem tett eleget. A r. zászlós jelentése szerint, ő nem nyúlt a telefonhoz, azt a panaszos kezéből nem vette ki, ezért nem is kapcsolhatta ki. Ezt követően felhívta a panaszos figyelmét arra, hogy kép- és hangfelvételt csak személyiségi jogai figyelembe vételével készíthet, illetve használhat fel.

Az intézkedés hangneme végig kulturált és határozott volt, a jogorvoslati lehetőségekről felvilágosítást kapott a panaszos.

c) A panaszossal szemben nem intézkedő, de a helyszínen jelen lévő r. zászlós jelentése szerint ő az ügyeletvezető utasítására 10 óra 5 perckor érkezett a helyszínre, amikor a panaszost már a korábban megjelenő járőrpáros intézkedés alá vonta. A r. zászlóst az intézkedő rendőrök többek között arról tájékoztatták, hogy a panaszost felszólították a személyazonosító okmányainak átadására, amit ő megtagadott, „azzal a kijelentéssel, hogy a vele szemben intézkedő rendőrök sem igazolták magukat, így ő sem hajlandó átadni okmányait”. Felhívták a panaszos figyelmét ezt követően arra, hogy amennyiben megtagadja személyazonosságának igazolását, szabálysértést követ el, és ebben az esetben előállítható. A panaszossal közölte a r. zászlós, hogy „ha a rendőri intézkedéssel szemben panasszal él, azt megteheti az intézkedést követően”. Az áruház biztonsági szolgálat képviselője által elmondottakra – miszerint a bolt vezetősége egyértelműen megtiltotta az áruház területén bármilyen demonstrációs tevékenység folytatását – a panaszos úgy reagált, hogy tudomása szerint a parkoló közforgalom számára megnyitott terület, és nem kell hozzá az üzlet vezetőségének beleegyezése. Ekkor az intézkedő járőrpáros közölte vele, hogy a parkoló valóban a közforgalom számára megnyitott terület, ami az áruház magánterülete.

A panaszos közölte, hogy a r. zászlós kiérkezést megelőző rendőri intézkedéssel szemben panasszal fog élni, majd ezt követően felírta a vele szemben intézkedő járőrparos nevét, illetve jelvéyszámát. A később a helyszínre érkező r. zászlós a panaszossal nem intézkedett, az ő nevét és jelvéyszámát távozáskor nem kérte el.

4) A rádióforgalmazás hanganyaga, valamint az arról – 2010. április 27. napján – készült jegyzőkönyv az alábbi többlet információt tartalmazza.

A panaszossal szemben intézkedő r. törzsőrmester nő az ügyelet felé az alábbiakat közölte: Itt van a G. vagy nem tudom hogy hívják ezt az idiótát (aki hirdeti a szabadságot B.-nak) szabadságot B.-nak azt firkálta, és nem hajlandó ideadni a lakcímkártyáját, illetve a személyi igazolványát és fölvetett minket telefonra.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján vizsgálata tárgyává tette a panaszossal szembeni intézkedések jogalapját, indokoltságát és jogszerűségét.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. §-ának (1) bekezdéséből levezetett tisztességes eljáráshoz való jogát, a 13. §-ának (1) bekezdésében garantált tulajdonhoz való jogát, az 54. §-ának (1) bekezdésében szabályozott emberi méltósághoz való jogát.

1) A Testület vizsgálta a panaszos által sérelmezett azon körülményt, miszerint egy áruház parkolójában egy biztonsági őr jelent meg és felszólította a panaszost arra, hogy politikai vonatkozású felhívást nem közölhet. A panaszos tájékoztatta a biztonsági őrt arról, hogy az általa elmondott szöveg nem politikai közlemény, és folytatta azt. Ezt követően két alkalommal is meglökte a panaszost, és arra hivatkozott, hogy a parkoló területe magánterület.

A Testület eljárását Rtv. IX. Fejezetében, a Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. § -ának (1) bekezdése kimondja, hogy „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.”

A Testület a fentiekre figyelemmel hatáskörének hiányát állapította meg, a panasz azon részével összefüggésben, ahol a panaszos az áruház biztonsági szolgálata képviselőjének fellépését sérelmezte.

2) A panaszos kifogásolta, hogy a kiérkező rendőrségi gépkocsi – megkülönböztető jelzés használata nélkül – parkolt le két keréssel a forgalom elől elzárt területre.

A panaszossal szembeni intézkedésre közforgalom részére megnyitott magánterületen került sor. A KRESZ hatályát szabályozó 1. § kimondja, hogy a rendelet a Magyar Köztársaság területén levő közutakon és közforgalom elől el nem zárt magánutakon folyó közlekedést szabályozza. A KRESZ hatálya tehát kiterjedt a vizsgált eset helyszínére.

A KRESZ útburkolati jeleket szabályozó 18. §-a (1) bekezdésének k) pontja kimondja, hogy a járműforgalom elől elzárt terület útburkolati jellel jelzett területre járművel ráhajtani tilos.

A KRESZ 49. §-ának (4) bekezdése előírja, hogy ha a jármű olyan helyen áll meg, ahol a megállás egyébként tilos, a megkülönböztető fényjelzést működtetni kell. Megkülönböztető hangjelzést álló járművön használni nem szabad.

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 37. §-ának (4) bekezdése azonban – mely jogszabályhely az ideiglenes közlekedés-rendészeti intézkedéseket foglalja magában – azt tartalmazza, hogy a rendőri szerv fontos közérdekből a közúti járművek közlekedése, vagy várakozása céljára ideiglenesen igénybe veheti az egyébként nem a közúti forgalom célját szolgáló közterületet, ha annak teherbírása megfelelő, illetve méret- és súlykorlátozás elrendelésével arra alkalmas.

A rendőrségi gépkocsit vezető r. zászlós úgy nyilatkozott ezzel kapcsolatosan, hogy a megálláskor a forgalmi és helyszíni viszonyokat figyelembe véve azért állt meg a forgalom elől elzárt területen, mert szombat délelőtt az áruházban nagyon sokan vásárolnak és a közelben nem volt szabad parkolóhely, valamint azért, hogy az intézkedést késedelem nélkül tudják megkezdeni, és, hogy a többi közlekedő járművet a haladásban és a parkolásban ne zavarja a szolgálati gépkocsival.

A panaszos által készített képen valóban látható az, hogy a KRESZ szabályai szerint meghatározott útburkolati jellel ellátott forgalomtól elzárt terület vonalán, azaz annak szélén állt a rendőrségi gépkocsi. Tehát a gépkocsi két keréssel állt a vonalon, nem teljes terjedelmében a forgalomtól elzárt területen.

A Testület megállapítása szerint a rendőrség a Szolgálati Szabályzat fent idézett rendelkezése alapján joggal járt el. Azt is fontos egyrésztől megjegyezni, hogy a gépjármű nem a kifogásolt terület teljes területén, hanem annak szélén állt, másrésztől pedig azt, hogy a leparkolás közvetlen indokául az intézkedés késedelem nélküli megkezdése, valamint az állt, hogy a többi közlekedő járművet a haladásban és a parkolásban a rendőrségi gépjárművel ne zavarják. **A Testület megítélése szerint az intézkedő rendőrök ezen magatartása nem érintette a panaszos alapjogát.**

3) A Testület vizsgálta a panaszos szolgálati fellépéssel kapcsolatos kifogását. A panaszos előadta, hogy az intézkedő rendőr – a panaszos kérése ellenére – nem közölte vele az intézkedés célját, mindössze annyit mondott, „igazoltatás”. A panaszos megítélése szerint az intézkedő rendőr nem a jogszabályban előírt módon lépett fel. A panaszos azt is kérte a rendőrtől, adja meg az azonosító számát és nevét, amelyre kezdetben azt felelte, hogy majd az intézkedés befejezésével azt megmondja, azonban panaszos ismételt kérésére már azt válaszolta, „hogymég nem is fogom”. A rendőrök az intézkedés végén sem adták meg nevüket és azonosítószámukat, csak annyit mondott az egyik neki, „olvassa le, ha annyira kíváncsi”.

Az Rtv. 20. §-a tartalmazza a rendőri intézkedés során a rendőr azonosítására vonatkozó rendelkezéseket, amelynek az a célja, hogy a rendőri intézkedések, eljárások során minden esetben kétséget kizáróan azonosítani lehessen az eljáró rendőrt. Ennek ugyanakkor nem lehet olyan hatása, hogy az intézkedést akadályozza. A 20. § (1) bekezdése szerint a rendőrt intézkedése során vagy az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. Ugyanezen törvényhely (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt, minden esetben köteles nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Ez alól egyetlen eset kivétel, nevezetesen, ha ez a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, ebben az esetben ugyanis az intézkedés befejezésekor kell az igazolására szolgáló lépéseket megtenni.

A rendőri intézkedés alakításait tovább részletezi a Szolgálati Szabályzat 4. §-a, amely szerint a rendőr az intézkedést – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha egyenruhát visel tisztelgéssel, és a tervezett intézkedés megjelölése és célja, valamint neve és azonosító száma közlésével kezdi meg. Az intézkedő rendőr továbbá az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét is felmutatja.

A rendőrségi iratokból megállapítható, hogy az intézkedő rendőrfőnökök ügyeletvezető általi helyszínre – az érintett áruház parkolójába – küldésének indoka egy állampolgári bejelentés volt, amelynek jogalapjaként az Rtv. 1. §-ának (1) és (2) bekezdése került megjelölésre. A bejelentés tartalma szerint az érintett áruház parkolójában – az áruház vezetőjének engedélye nélkül – politikai tartalmú közleményt mondott be a panaszos és társa, akik a biztonsági szolgálat felszólítása ellenére sem fejezték be ezen tevékenységüket. A panaszossal szembeni intézkedésre ezért abból a célból került sor, hogy a fenti cselekmény jellege megállapításra kerüljön. Az intézkedő rendőrök jelentései – a panaszosi állítással ellentétben – arról is beszámoltak, hogy a jogszabályi normáknak megfelelően kezdték meg az igazoltatást.

A panaszos által a Testület rendelkezésére bocsátott felvételen jól hallható, amint az intézkedő rendőrnő köszönést követően a panaszostól laccímkártyát és személyigazolványt kért. A panaszos beadványában előadottakkal egyező módon az is

hallható, hogy a panaszos az intézkedés célja felől érdeklődött, értékelhető választ azonban nem kapott, csak annyit mondott a rendőr, „igazoltatás céljából”. Majd a panaszos ismételt kérdésére a rendőrnő hozzátette, „vagy talán nem szabad?”. A felvételtől az is kiderült, hogy a rendőrnő valóban megtagadta azonosító számának és nevének közlését, ugyanis először a panaszos kérésére úgy reagált, hogy azt megadja az intézkedés végén, később azonban azt mondta „nem is fogom”.

A panaszos által megküldött felvételek alapján a Testület a szolgálati fellépéssel összefüggésben az alábbi következtetésre jutott. Ugyan a felvétel nem teljes – mivel az idő közben megszakadt – a Testület mégis a panaszos állítását fogadta el azzal kapcsolatosan, hogy az intézkedő r. törzsőrmester vele nem közölte a jogszabályi előírásoknak megfelelően az intézkedés célját. A meglevő felvételtől megállapítható ugyanis, hogy az intézkedő rendőrnő – jelentésében foglaltakkal szemben – a panaszos kérdésére annyit közölt, hogy „igazoltatás céljából” intézkedik vele szemben. Megállapítható tehát, hogy maga az intézkedés ténye – ugyancsak a panaszos kérésére – közlésre került, annak célja azonban nem. Maga az intézkedés megjelölése, azaz az a tény, hogy a rendőr igazoltatást foganatosít, nem jelenti egyben annak célját is.

A jogszabályi előírások alapján az intézkedő rendőr minden esetben köteles nevét, azonosító számát az intézkedés alá vont személlyel közölni. A panaszos alappal kérte tehát az intézkedő rendőrnőt, hogy tegyen eleget az azonosítási kötelezettségnek is. A rendőrségi iratok azt tartalmazzák, hogy a jogszabályi normáknak megfelelően kezdődött meg a panaszos igazoltatása, ugyanakkor a panaszos által készített hangfelvételen jól hallható, amint az intézkedő rendőrnő először azt mondta, hogy intézkedés befejezésével fogja azokat közölni vele, majd a panaszos ismételt kérésére azt mégis megtagadta („hogy nem is fogom”). Ugyan a panaszbeadvány tartalmazza a rendőrök azonosító számát, és a panaszossal nem intézkedő rendőr jelentése is arról számolt be, hogy a panaszos azt követően, hogy közölte, panasszal fog élni az intézkedéssel szemben, „felírta a vele szemben intézkedő járőrpáros nevét, illetve jelvényt számát”. Az a körülmény azonban, hogy végül a panaszbeadványban a panaszos megjelölte a két intézkedő rendőr azonosítószámát, nem gyengíti azt a tényt, hogy a rendőrnő – a felvételen jól hallhatóan – megtagadta az adatok közlését.

Az intézkedés célja közlésének elmaradása és az azonosítási kötelezettségre vonatkozó jogszabályi előírások megsértése miatt a Testület álláspontja szerint sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga.

Fontos megjegyezni továbbá azt is, hogy az adott esetben intézkedő rendőr a szolgálati fellépésre vonatkozó szabályokat – úgy, mint ahogy a reá vonatkozó egyéb rendelkezéseket is – a jogi norma kötelező jellegére tekintettel – kérés nélkül – köteles betartani.

4) A Testület ezt követően vizsgálta a panaszos adatai rögzítésének jogszerűségét.

A panaszos ugyan igazoltatását nem kifogásolta, annak jogszerűsége vizsgálatát mégis szükségesnek tartotta a Testület, az adatrögzítés panaszos általi kifogásolására tekintettel.

Az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszossal szembeni intézkedésre azért került sor, mert a bejelentés érkezett a rendőrségre, mely szerint politikai közleményt mondtak be hangosbemondóba egy áruház parkolója területén. A panaszos igazoltatására ezért a cselekménye jellegének megállapítása miatt került sor. A panaszos ugyanis magánterületen folytatta tevékenységét, amelyet az áruház vezetősége nem engedélyezett. A panaszos az áruház biztonsági szolgálatának kérése ellenére nem volt hajlandó felhagyni tevékenységével, ezért vált szükségessé a rendőrség segítségül hívása.

A Testület véleménye szerint a fentiekre hivatkozással indokolt volt a panaszossal szemben intézkedés. Felhívja azonban a Testület a rendőrség figyelmét arra, hogy rendőrségi törvény konkrétan meghatározza, hogy a személyazonosság megállapítására mely esetekben kerülhet sor. Jelen esetben a rendőrségi dokumentumokban hivatkozás nem történt arra, hogy az Rtv. 29. §-ának mely fordulata indokolta a panaszos igazoltatását. A Testület megítélése szerint, mivel a rendőrség által megjelölt indok jelen esetben megfeleltethető a közrend védelme érdekében történő igazoltatásnak, ezért azt jogszerűnek ítélte meg.

A Testület a panaszos adatainak rögzítésével összefüggésben az alábbi következtetésre jutott.

Az Rtv. 29. §-ának (3) bekezdése szerint az igazoltatás során rögzíteni kell az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, valamint az igazoltatás helyét, idejét és okát, ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják. Az igazoltatás és az igazoltatott adatai rögzítésének egyéb részletszabályait a Szolgálati Szabályzat 38. §-a tartalmazza. Ezen jogszabályhely (2) bekezdése pedig azt mondja ki, hogy az igazoltatás során meg kell állapítani a személy azonosságát, és az igazoltató lapon rögzíteni kell annak az igazoltatottnak az Rtv. 29. §-ának (8) bekezdése szerinti személyazonosító adatait, az igazolványának sorozatát és számát, valamint az igazoltatásának helyét, idejét és okát, akinél ez a további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják.” Az Rtv. 29. § (7) bekezdése értelmében az igazoltatás során rögzített

adatokat főszabály szerint az intézkedés befejezését követő 180. napon meg kell semmisíteni.

A rendőrségi iratok az adatrögzítés indokaként azt jelölték meg, hogy a cselekmény jellege alapján speciális volt, esetleg jogszabályt is sérthetett. Mivel azonban ezt a jelleget a helyszínen nem sikerült megállapítani, ezért jelentés készült, amelyben az adatok is rögzítésre kerültek. Továbbá, mivel az intézkedés magánterületen történt, ennek megfelelően mindkét fél részéről megtörtént a magánindítványról való kioktatás. Az adatrögzítés okát az intézkedés végén szóban közölték a panaszossal. A dokumentumokból az nem derült ki, hogy a panaszossal szemben további intézkedés történt, vagy őt bármilyen eljárás alá vonták volna. A Testület álláspontja szerint a fenti idézett Rtv. 29. §-ának (3) bekezdése második és harmadik fordulata alapján jogszerű volt. Figyelemmel arra, hogy az intézkedő rendőrök a helyszínen nem tudták megállapítani a panaszos tevékenységének jogszabálysértő voltát, valamint arra, hogy a panaszossal szembeni intézkedésre magánterületen került sor, ezért adataira akár a további eljárás lefolytatásához, akár pedig az egyéb körülmények indokára figyelemmel is szükség lehetett.

A Testület álláspontja szerint az alkalmasság, szükségesség és arányosság tesztjét alkalmazva a személyes adatok védelméhez fűződő jog ilyen jellegű korlátozása egy demokratikus társadalomban megengedhetőnek minősül. **A Testület a személyes adatok védelméhez való jog sérelmét nem állapította meg, mivel a rendőrség azt jogszerűen korlátozta.**

5) A panaszos kifogásolta, hogy tőle az intézkedés kezdetekor többek között lakcímkártyát kért a rendőr.

A panaszos által megküldött hangfelvételtől és a rádióforgalmazás anyagából egyértelműen kiderül, hogy a r. törzsőrmester a panaszostól a lakcímkártyáját kérte. Maga az intézkedés a rendőr köszönése után úgy kezdődött, „kérnék egy lakcímkártyát és egy igazolványt”. A rádióforgalmazás hanganyagában és az arról készült jegyzőkönyvben is szerepel, hogy a panaszos nem hajlandó átadni – többek között – a lakcímkártyáját.

Az Rtv. 29. §-ának (2), (3), (8) bekezdése, a fent idézett Szolgálati Szabályzat 38. §-a és a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 29. §-ának egybevetése alapján az alábbiakat szükséges megállapítani.

Az Rtv. 29. §-ának (2) bekezdése szerint: „Az igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni. A személyazonosságot – a személyazonosító igazolványon túl – minden olyan hatósági igazolvány igazolja, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat. Az igazoltatott kizárólag ezen okmányok egyikének bemutatására kötelezhető.” Ugyanezen törvényhely (8) bekezdése arról rendelkezik, hogy: „személyazonosító adaton az érintett személy nevét, születési helyét, születési idejét és anyja születési családi és utónevét kell érteni”.

A személyazonosságot elsősorban a személyazonosító igazolvány igazolja. Az 1992. évi LXVI. törvény 5. §-ának (8) bekezdése szerint a személyazonosító igazolvány olyan hatósági igazolvány, amely a polgár személyazonosságát és a törvényben meghatározott adatait közhitelűen igazolja. A személyazonosító igazolvány tartalmazza a polgár nevét, születési helyét és idejét, állampolgárságát, anyja nevét, nemét, arcképét, saját kezű aláírását (a cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezett személy törvényes képviselőjének aláírását), valamint a személyazonosító igazolvány okmányazonosítóját és érvényességi idejét. A személyazonosságot azonban – a személyazonosító igazolványon túl – minden olyan hatósági igazolvány is igazolja, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat (az anyja neve és a neme nem szükséges adatok ez utóbbi esetekben). Ilyen adattartalmú hatósági igazolványnak tekintendő különösen az érvényes útlevél és az új típusú kártyaformátumú vezetői engedély. A felsorolt, illetve az előírt adattartalmú érvényes hatósági igazolványok egyikének bemutatása esetében személyazonosítás céljából – ha más jogszabály ettől eltérően nem rendelkezik – a polgár nem kötelezhető további egyéb okmány bemutatására.

Az Rtv. is garanciális rendelkezésként rögzíti, hogy az igazoltatott kizárólag ezen okmányok egyikének bemutatására kötelezhető. (Amennyiben azonban az okmány valódisága kétséges, a rendőr ellenőrző kérdéseket tehet fel. Ilyenkor felszólítja az igazoltatott személyt adatainak bemondására, a bemondott adatokat az okmánnyal összehasonlítja.)

Az igazoltatás során a korábban részletezettek szerint az igazoltatott személy adatai abban az esetben kerülhetnek rögzítésre, ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények azt indokolják. Részletesen meghatározásra kerül a rögzíthető adatok köre is, amelyek az igazoltatott személyazonosító adatai, az igazolvány sorozata és száma, valamint az igazoltatás helye, ideje és oka lehetnek. A lakcím és a tartózkodási hely címe a felsoroltak között szintén nem szerepel.

Az idézett rendelkezések alapján megállapítható, hogy a személyazonosság megállapításához nincsen jogszabályi felhatalmazás a lakcímkártya elkérésére, még akkor sem, ha esetleg az a később lefolytatandó egyéb eljáráshoz szükséges. **A Testület megállapítása szerint ezért sérült a panaszos a tisztességes eljáráshoz való joga.**

6) A panaszos sérelmezte, hogy őt nem tájékoztatták a panasztétel lehetőségéről. Ezzel összefüggésben az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésének második mondata rögzíti, hogy az Rtv. V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről.

A rendőrségi dokumentumok szerint a panasztétel lehetőségéről való kioktatás az intézkedés befejezésekor megtörtént.

A panaszos által megküldött hanganyag az egész intézkedést nem tartalmazta. **A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján az állítások között az ellentétet feloldani nem tudta, így a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.**

7) A panaszos kifogásolta, hogy az intézkedő rendőr kikapta telefonját a kezéből és kikapcsolta azt.

Az intézkedő r. törzsőrmesternő álláspontja ezzel kapcsolatosan az volt, hogy a panaszos kezében levő mobiltelefon – mivel azzal a panaszos folyamatosan „hadonászott” – akár ütés hatásának növelésére is alkalmas lehetett. Az intézkedés biztonságos befejezése érdekében a telefont ezért kivette a kezéből, de azt nem kapcsolta ki. Ezt követően a rendőrnő – valamint járőrtársa is – arról tájékoztatta a panaszost, hogy kép- és hangfelvételt csak személyiségi jogai figyelembe vételével készíthet, illetve használhat fel. A járőrtárs r. zászlós jelentésében továbbá arról számolt be, hogy felszólították a panaszost mobil telefonjának kikapcsolására, azonban ő ennek nem tett eleget. A rendőrségi iratokban olyan jogszabályhely pontos megjelölésére, amely jogalapot biztosított volna a telefon elvételére, nem került sor.

Az intézkedő rendőrnő – a panaszos által előadottakkal egyező módon – tehát elismerte, hogy kivette a panaszos kezéből a telefont. Kifogásolható a rendőrségi iratokban egy helyen szereplő azon érv, miszerint a mobiltelefon „akár ütés hatásának növelésére is alkalmas lehetett”. Az eset kapcsán ugyanis olyan körülmény egyáltalán fel sem merült, amely a panaszos esetleges támadó szándékára utalt volna. A Testület itt kívánja megjegyezni, hogy a 419/2009 (XII. 2.) sz. állásfoglalása III. részének 5) pontjában kifejezésre jutatta azon véleményét, mely szerint nem ért egyet a rendőrség azon kiterjesztő értelmezésével, hogy a telefon az Rtv. 31. §-ának (1) bekezdése alapján elvehető tárgyak körébe esne. Az ilyen értelmezés indokolatlanul tág körben biztosítana lehetőséget jogkorlátozásra, akár a cipő elvételét is megalapozná valamennyi előállítás esetén – hiszen az is „alkalmas lehet támadás elkövetésére”. [Az Rtv. 31. § (1) bekezdése szerint, akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.]

A rádióforgalmazás anyagából pedig az is kiderült, hogy a r. törzsőrmester – többek között – azt jelentette az ügyelete felé, hogy a panaszos felvette az intézkedést telefonra. Erre figyelemmel, valamint arra, hogy a telefon közvetlen elvétele után a panaszost felszólították a kép- és hangfelvétel készítéssel és felhasználással összefüggésben, megállapítható, hogy az elvétel valós oka a panaszos által az intézkedésről készített felvétel volt. A jogszabály olyan irányú rendelkezést azonban nem tartalmaz, amely kizárná az intézkedésről való felvételkészítés lehetőségét.

A fentiekre tekintettel Testület megállapítása szerint jogszerűtlen és jogsértő volt a telefon elvétele – még akkor is, ha azt a rendőr visszaadta –, ezért ez az intézkedés sértette a panaszos tulajdonhoz való jogát.

8) A panaszos sérelmezte azt is, hogy az intézkedő rendőr kiabált, fenyegetőzött és erőszakosan viselkedett vele a telefon elvételekor.

Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben minden esetben elvárható a határozott, ám udvarias és kulturált fellépés.

A Testület gyakorlata és korábbi megállapításai szerint ez a jogszabályhely olyan kötelezettséget ró a rendőrségre, miszerint az intézkedő rendőröknek a fennálló pozitív, tehát alapjogvédelmi kötelezettségen túl, tartózkodniuk kell minden olyan magatartástól és cselekménytől, mely az Rtv. 15. §-ának összevetésében is – az intézkedéssel szükségesen vagy elkerülhetetlenül együtt járó jogkorlátozás mértékén túl – indokolatlan vagy szükségtelen vagy akár túlzott jogsérelmet okoz az intézkedés alá vont állampolgárok alapvető jogaiban, így különösen emberi méltóságukban (pl. udvariatlan, megalázó hangnem, durva bánásmód).

A rendőrnő jelentésében arról számolt be, hogy ő az intézkedés kezdetétől a befejezéséig határozott, karakán hangnemet használt, állítása szerint „az egészen biztosan sértő nem lehetett, és a szakszerű végrehajtás is megköveteli azt.”

A panaszos által rendelkezésre bocsátott felvételen az hallható, hogy az intézkedő r. törzsőrmester egyre erőteljesebb hangon szólítja fel a panaszost telefonjának kikapcsolására, és mivel ő ennek nem tett eleget, ezen hangnem csak egyre fokozódott, mígnem megszakadt a felvétel. A panaszos valóban azt mondta rendőrnőnek, „hölgyem, én Önnel normálisan beszélek”. A rendőrnő ennek ellenére továbbra is idegesen, kiabálva szólt a panaszoshoz, a Testület álláspontja szerint egy rendőrtől el nem fogadható stílusban.

A Testület nem fogadta el tehát a rendőrség azon reakcióját, miszerint a rendőrnő által alkalmazott hangnemet, az intézkedés szakszerű végrehajtása követte meg. A Testület véleménye szerint a felvételtől megtapasztalt rendőri hangnem – annak udvariatlan volta miatt – az intézkedés szakszerűségét egyáltalán nem szolgálta. **Erre tekintettel megállapítható, hogy az intézkedő rendőrnő hangneme és stílusa tekintetében, az Rtv. hivatkozott rendelkezésének megsértése miatt sérült a panaszos emberi méltóságához való joga.**

A Testület megjegyzi továbbá, hogy a fenti álláspontja kialakításánál figyelemmel volt arra a körülményre is, hogy a rádióforgalmazás anyagában az alábbiak voltak hallhatóak, illetve az arról készült jegyzőkönyvben olvashatóak: „Itt van a G., vagy nem tudom hogy hívják ezt az idiótát”.

9) A panaszos végül kérte a Testület tájékoztatását Szabs. tv. 142. §-a (1) bekezdésének b) pontjában megjelölt rendzavarás tényállása tekintetében, valamint

azzal összefüggésben, hogy intézkedésnek minősül-e a jogszerű vagy akár jogszerűtlen felszólítás, figyelemfelhívás, figyelemmel arra, hogy az Rtv. felsorolása az intézkedések (és kényszerítő eszközök) között azokat nem szerepelteti.

A Testület ismételten hivatkozik – a jelen állásfoglalás III. részének 1) pontjában már rögzített – Rtv. 92. §-ának (1) bekezdésében foglalt hatásköri szabályokra. Ezen előírások értelmében a Testületnek nincsen hatásköre adott szabálysértés elkövetésének megítélésre. Ezért a panaszos az irányú tájékoztatáskérése tekintetében, amely a rendzavarás szabálysértésének megvalósítására vonatkozott, a Testületnek nem volt hatásköre állást foglalni.

A Testület tájékoztatja a panaszost arról, hogy ugyan a „felszólítás, figyelemfelhívás”, mint intézkedés nevesítve nincsen az Rtv. rendelkezései között, ennek ellenére az mégis a rendőr egyfajta „intézkedésének” tekintendő.

Az Rtv. 19. §-a (1) bekezdésének első mondata kimondja, hogy a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni.

Továbbá szükséges rögzíteni azt is, hogy mind az Rtv., mind pedig a Szolgálati Szabályzat több ponton is használja a „felszólítást”, mint rendőri tevékenység formát. Így például az Rtv. előállításra vonatkozó rendelkezései között – többek közt – az szerepel, hogy előállítható az, aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, vagy az igazolást megtagadja; továbbá az is, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja. A Szolgálati Szabályzat szolgálati fellépés módjára vonatkozó rendelkezései között pedig az szerepel, hogy ha az intézkedés alá vont a rendőr felszólításának nem tesz eleget, az intézkedő rendőr „A törvény nevében!” felszólítással figyelmezteti, hogy szigorúbban lép fel. Valamint a kényszerítő eszközök általános szabályainak előírásai szerint a kényszerítő eszköz alkalmazást meg kell, hogy előzze egyrészt a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólítás, „a törvény nevében” szavak előrebecsátásával, másrészt pedig az a figyelmeztetés, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

Azokban az esetekben, amikor a panaszos olyan rendőri tevékenységet panaszol, amelyet az Rtv. az intézkedések vagy a kényszerítő eszközök nem sorol fel, a Testület azt értékeli, hogy a panaszolt szituáció egymással egyenrangú felek (magánszemélyek) közötti viszonyban történt-e. Abban az esetben, ha megállapítható, hogy az adott rendőr nem magánszemélyként került kapcsolatba a panaszossal, hanem szolgálati beosztása során, a Testület kialakult gyakorlata alapján [ld. a 40/2009 (III. 4.) és a 66/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalásokat] azt vizsgálja, hogy a rendőr követett-e el magatartásával jogsértést. A Testület vizsgálatának alapját ezen esetekben az Rtv. alapvető szintű rendelkezései [2. § (1) bekezdés, 11. § (1) bekezdés] és a Szolgálati Szabályzat 2. §-ának (1) bekezdése képezi. Ezek a rendelkezések ugyan kívül esnek az

Rtv. 92. §-ának (1) bekezdésében megjelölt, az Rtv. IV., V. és VI. fejezetén, ugyanakkor azokat a Testület az eljárása során minden esetben figyelembe veszi.

IV.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a panaszossal szemben fogatosított intézkedések több ponton is kifogásolhatóak voltak. A Testület arra a következtetésre jutott, hogy sérült a szolgálati fellépés módja, a lakcímkártya elkérése tekintetében a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, a telefon elvétele miatt a tulajdonhoz való joga, az intézkedés hangneme miatt pedig az emberi méltósághoz való joga. Az egyes jogsérelmek mértéke pedig összességében eléri azt a szintet, amely a Testület súlyos alapjogsérelmet megállapító állásfoglalását megalapozza, ezért a rendelkező részben foglaltak szerint – az Rtv. 93/A. §-ának (6) bekezdése alapján – a Testület az állásfoglalást megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

Budapest, 2010. augusztus 4.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag